

«فرهیختگان» به مناسبت روز مسجد ۷ مسجد متفاوت را بررسی می‌کند

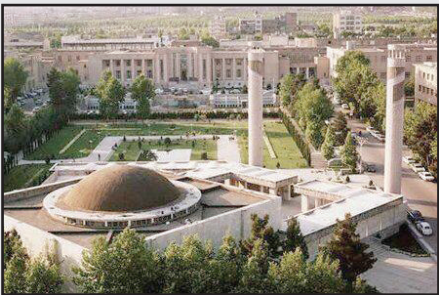
جایی برای همهٔ دانشگاهی‌ها

زهرا رضائی
صورتکار گروه دانشگاه

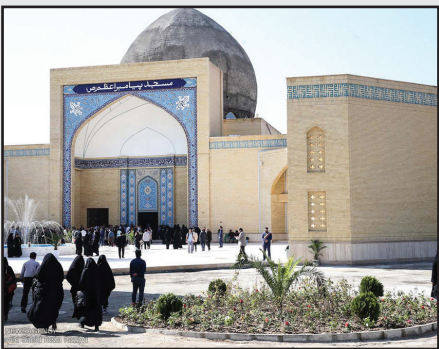
مسجد را باید مهم‌ترین محلی دانست که از دیرباز تا امروز به‌عنوان پایگاه فعالیت‌های اجتماعی و مذهبی شناخته می‌شود؛ پایگاهی که به‌فراخور شرایط اجتماعی، کارکرد متفاوتی به خود می‌گیرد و گاه به محلی برای برگزاری صرف برنامه‌های مذهبی شناخته می‌شود و گاه نیز به‌عنوان پایگاهی برای امدادرسانی و حتی آموزش نظامی به مردم عادی تبدیل می‌گردد. واقعیت آن است که مسجد در هر نقطه‌ای که برپا شود، کارکردهای نسبتاً مشابهی دارد و همه اقشار جامعه از مسجد به‌عنوان مأمنی برای حل مشکلات خود یاد می‌کنند. با این حال

مسجدي به قدمت عمر آموزش عالي ايران

در سال ۵۷ در اعتراض به تصمیم دولت بختیار مبنی بر جلوگیری از پرواز هواپیمای ایران به تهران را باید جزء مهم‌ترین اتفاقات تاریخی این مسجد دانشگاهی دانست.

دانشگاه شاهد میزبان بزرگ‌ترین مسجد دانشگاهی

مسجد پیامبر اعظم (ص) دانشگاه شاهد که در سال ۱۳۹۶ در زمینی به مساحت ۱۴ هزار مترمربعی ساخته شد، امروز لقب بزرگ‌ترین مسجد دانشگاهی را به خود گرفته است. مسجدی که ظرف ۳ سال و نیم بنا شد و متراژ بیش‌تان آن به هزار و ۸۵۰ مترمربع می‌رسد. این مسجد هزار و ۲۰۰ متر فضای مسقف فرهنگی، بهداشتی و اداری و ۷ هزار مترمربع نیز محوطه سبزی دارد. همچنین مساحت صحن این مسجد هم به هزار و ۵۰۰ مترمربع می‌رسد. وقتی مساحت این مسجد را در کنار جمعیت ۱۱ هزار دانشجویی این دانشگاه در مقاطع کارشناسی، ارشد و دکترا می‌گذاریم، تصویر روشن‌تری از بزرگی این مسجد به دست می‌آید.

مسجدي که به توصیهٔ مقام معظم رهبری ساخته شد

ساخت مسجد حضرت زهرا(س) دانشگاه فردوسی مشهد قصه جالبی دارد. مسجدی که به توصیه مستقیم مقام معظم رهبری ساخته شد. ایشان در سال ۱۳۸۶ در بازدیدي که از این دانشگاه داشتند، به لزوم ساخت مسجد اشاره کردند و یک سال بعد مقدمات ساخت این مسجد فراهم شد. مسجدی که بالاخره در سال ۱۳۹۱ با مساحت ۶ هزار و ۵۰۰ مترمربع زیربنا و ۱۸ هزار مترمربع فضایسازي ساخته شد و در آن در دو قسمت اداری و حوزه شهید بهشتی هم دایر شده است. همچنین در این مسجد ۱۳ دفتر برای شکل‌های دانشجویی و کلاس‌های ۱۰۰ نفره‌قرار دارد تا اینگونه مسجد کارکرد فرهنگی خود را هم در قالب ساختار یافته دنبال کند.

مسجدي که مقابل فتنه ۸۸ ایستاد

که باعث شده تا این مسجد، به عنوان یک پایگاه اجتماعی و دانشجویی شناخته شود.

مسجد دانشکدگان فنی دانشگاه تهران و سرنوشت مبهم

בלاتکلیف مانده و مشخص نیست چه زمانی پرونده قدیمی این مسجد بسته خواهد شد.

معاون فرهنگی و سیاسی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها:

مساجد به قطب معنویت دانشگاه تبدیل شوند

رخ می‌دهد. البته این را هم باید بگویم که برخی از مساجد دانشگاهی ما در مناسبت‌های مختلف از مسجد دانشگاهی عبور کرده و به مسجد محله و حتی مسجد شهر تبدیل شده‌اند. مثلاً در دهه دوم محرم، مسجد دانشگاه تهران میزبان چندین هزار نفر از مردم سطح شهر تهران است که نشان می‌دهد در این برهه، مسجد از یک مسجد دانشگاهی فراتر رفته است.» فاطمی‌پور در باره نقش مساجد دانشگاهی در رفع چالش‌های دانشجویی گفت: «اول باید این سؤال را مطرح کرد که آیا کارکرد مسجد آن است که مشکلات دانشجویان را حل کند؟ هر چند مسجد، به‌ویژه در محلی مانند دانشگاه‌ها، می‌تواند به محلی تبدیل شود که دانشجویان بتوانند در آن مطالبات‌شان را پیگیری کنند، اما از اساس نباید چنین انتظاری را داشته باشیم که مسجد محلی برای شنیدن و دنبال‌کردن انتقادات دانشجویان باشد. البته برخی از دانشگاه‌ها این طراح‌ی را کرده‌اند که از فرصت مسجد بتوانند برای رفع این مطالبات استفاده کنند.» او خاطرنشان کرد: «تجربه گران‌بها و موفق دانشگاه‌هایی که مساجد خوبی در آن‌ها داریم را باید همه مسئولان فرهنگی حوزه آموزش عالی قدر بدانند و تلاش کنیم تا چنین مساجدی در دیگر دانشگاه‌ها تکثیر شود. خوشبختانه بسیاری از دانشگاه‌ها ما به علت تجمع دانشجو و استاد و فضاهای گسترده‌ای که در اختیارشان دارند، این امکان را دارند که مساجدی را بسازند که به قطب معنویت تبدیل شوند. علاوه بر آن باید خیرین دانشگاهی هم پای کار بیایند تا در دانشگاه‌هایی که مسجد ندارند، بتوانیم این پایگاه مهم معنوی را تأسیس کنیم.»

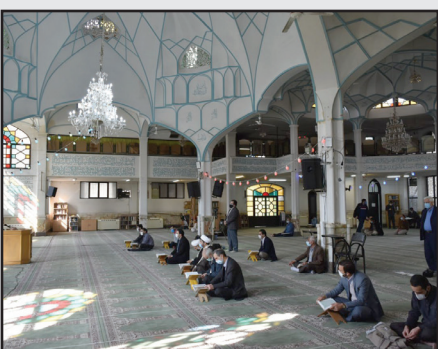

داستان زیبایی مسجد دانشگاه علامه طباطبایی

۶ هزار و ۸۰۰ متر مربع از سال ۱۳۹۱ شروع و در نهایت این مسجد در سال ۱۳۹۶ افتتاح شد.

مسجدي که پایگاه مردمی برای عزاداری امام حسین (ع) شد

دانشگاهی قلمداد کرد. مسجدی که مسجد حضرت زهرا (س) دانشگاه امیرکبیر هم که سال ۱۳۷۹ ایجاد شده باید در زمره همین مساجد دانشگاهی قلمداد کرد. مسجدی که در ابتدا نام مسجد دانشجویی روی آن گذاشته شده بود. هر چند که این مسجد در کنار مراسم‌های مذهبی، مرکز فرهنگی و قرآنی شناخته می‌شود، اما عمده تمرکز آن بیشتر به ایام محرم معطوف می‌شود تا این‌گونه مانند دیگر دانشگاه‌های مطرح پایتخت بتواند سهم چشمگیری در برپایی عزای امام حسین (ع) در محیط دانشگاهی داشته باشد.

مهدی فاطمی‌پور، معاون فرهنگی و سیاسی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها با بیان اینکه در هر جامعه‌ای در تمدن اسلامی مسجد به‌عنوان محلی برای تبلیغ معنویت، مشارکت‌های اجتماعی و... شناخته شده و نقش محوری در این زمینه ایفا می‌کند، گفت: «محوریت مسجد در محیط‌ها و مکان‌های مختلف متفاوت است، اما این‌طور نیست که بگویم مساجد در محیط‌های مختلف تفاوت‌های اساسی با یکدیگر دارند. شباهت کامل در کارکرد اصلی مسجد باعث شده تا مساجد دانشگاهی هم برنامه‌هایی را به مناسبت‌های مختلف برگزار کنند. همچنین برخی فعالیت‌ها مانند اقدامات عام‌المنفعه، جلسات تفسیر قرآن و نهج‌البلاغه نیز در مساجد دانشگاهی دنبال می‌شود.»

معاون فرهنگی و سیاسی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها بیان داشت: «میزان استقبال دانشجویان، استادان و کارمندان از مساجد دانشگاهی به مؤلفه‌های مختلفی مانند محل فراگیری بستگی دارد. نکته‌ای که باید در اینجا به آن اشاره کرد این است که مسجد در دانشگاه با مسجد در محلات متفاوت است، چراکه در محلات، مردم همسایه مسجد می‌شوند و به همین دلیل حضور پررنگی دارند، اما اگر در ساخت مسجد دانشگاهی محل قرارگیری رعایت نشود، یک‌باره می‌بینیم که عملاً امکان استفاده از آن وجود ندارد. به همین دلیل شاهد آن هستیم که بعضاً از برخی مساجد دانشگاهی استقبال نمی‌شود.»

او در توضیح بیشتر این مسئله گفت: «به‌طور مثال، یک دانشگاهی را فرض کنید که خوابگاه‌ها و دانشکده‌ها در یک سمت دانشگاه و مسجد در سمت دیگر آن واقع شده است و چون عملاً محل حضور دانشجو در آن نقطه نیست، می‌بینیم که چندان استقبالی نمی‌شود.»

فاطمی‌پور افزود: «ساخت مسجد در دانشگاه اقتضائاتی دارد که باید به آن‌ها پرداخته شود و در این صورت مسجد حتماً می‌تواند محل محوری برای ایجاد جمع‌های ایمانی و بهانه‌ای برای حضور دانشجویان، اساتید و کارکنان در مناسبت‌ها باشد. این اقتضائات در برخی دانشگاه‌ها رعایت شده و در برخی دیگر رعایت نشده است. به‌طور مثال، ما مسجد محوری را در دانشگاه تهران داریم که هم نماز جماعت پرشور برگزار می‌کند و هم اتفاقات خوبی را رقم می‌زند، اما در مقابل، دانشگاهی را هم داریم که مسجد فعالی ندارد.»

او با بیان اینکه نزدیک به دو هزار و ۸۰۰ امام جماعت در دانشگاه‌ها فعال هستند، گفت: «حدود ۱۰۰ مسجد دانشگاهی در کل کشور داریم. یعنی همه دانشگاه‌های ما مسجد ندارند اما همه آن‌ها نمازخانه‌ای برای برپایی نماز دارند.» معاون فرهنگی و سیاسی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها تصریح کرد: «در تهران، مساجدی مانند دانشگاه تهران، امام صادق (ع) و صنعتی شریف به‌عنوان مساجد محوری شناخته می‌شوند؛ همچنین مسجد دانشگاه شیراز، بوعلی سینا و یزد را هم باید جزء مساجدی قلمداد کرد که از مساجد مهم دانشگاهی محسوب می‌شوند.

یعنی در آن‌ها اتفاقاتی فراتر از برپایی نماز جماعت